

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

BilkentGNU Linux Eğitimi 1. Hafta

-Temel Komutlar

Shell

- Shell basit olarak işletim sistemi servisleriyle iletişim kurmamızı sağlayan bir kullanıcı arayüzüdür.
- Bash (Bourne Again Shell) birçok linux dağıtımı tarafından kullanılmasına rağmen zsh, tcsh gibi başka shell çeşitleri de bulunmaktadır.
- Terminali açtığınızda aşağıdaki yazı gözükecektir.

```
bgnu@bilkent:~$
```

- Bu yazı sırasıyla username@hostname:current_directory belirtmektedir.

pwd

- Print Working Directory.
- Hangi dizinde bulunduğunuzu göstermek için kullanılır.

örnek:

```
bgnu@bilkent:~$ pwd  
/home/bgnu
```

- Dizinler için bazı kısayollar:
 - "~" : Home
 - "/" : Root
 - "." : Bulunan dizin
 - ".." : Bir üst dizin
 - "-" : Bir önceki dizin

ls

- List Directory Contents.
- Bulunuğunuz dizindeki dosyaları listelemek için kullanılır.

```
bgnu@bilkent:~$ ls
Desktop      Downloads      Music      Public      Videos
```

- Daha detaylı gösterim için **-l**, gizli dosyaları göstermek için **-a** seçeneği kullanılır

```
bgnu@bilkent:~$ ls -l
total 44
drwxr-xr-x  2 bgnu bgnu 4096 Ağu 18 17:32 Desktop
drwxr-xr-x  2 bgnu bgnu 4096 Ağu 18 17:32 Downloads
drwxr-xr-x  2 bgnu bgnu 4096 Ağu 18 17:32 Music
drwxr-xr-x  2 bgnu bgnu 4096 Ağu 18 17:32 Public
drwxr-xr-x  2 bgnu bgnu 4096 Ağu 18 17:32 Videos
```

cd

- Change Directory.
- Bulunduğunuz dizini değiştirmek için kullanılır.

örnek:

```
bgnu@bilkent:~$ cd Documents
bgnu@bilkent:~/Documents$
bgnu@bilkent:~/Documents$ pwd
/home/bgnu/Documents
```

whatis

- Herhangi bir komutun ne işe yaradığını bir cümle ile açıklar.

örnek:

```
bgnu@bilkent:~$ whatis pwd  
pwd (1) – print name of current/working directory
```

man

- Herhangi bir komut hakkında detaylı bilgi sahibi olmak için kullanılır.
- Komutların kullanma kılavuzudur.

help

- Komutlar hakkında detaylı fakat man sayfalarına göre daha özet bilgi almanızı sağlar.
- İki farklı yaygın kullanımı vardır.

```
bgnu@bilkent:~$ help cd  
bgnu@bilkent:~$ pwd --help
```

mkdir

- Dizin oluşturmak için kullanılır.

```
bgnu@bilkent:~$ mkdir Homework
```

nano

- Bu derste text dosyaları oluşturmak için kullanacağımız text editörü.
- Daha sonraki derslerde daha detaylı incelenecek.

örnek

```
bgnu@bilkent:~$ nano file.txt
```

- Dosyayı oluşturduktan sonra kayıt edip çıkmak için **ctrl + x** kısayolu kullanılmalıdır.

touch

- Dosya oluşturma en kolay yoludur.

```
bgnu@bilkent:~$ touch file.txt
```

- **Dosyanın formatı uzantısına bağlı değildir**
- Bunun sebebi dosya formatlarının uzantılara değil **magic number**'lara bağlı olmasıdır. (Daha ileri bir dersin konusu)

file

- Herhangi bir dosyanın formatı hakkında bilgi verir.
- Dosya uzantıları dosyanın gerçek kimliğini belirtmediği için **file** gibi bir komuta ihtiyaç var.

örnek:

```
bgnu@bilkent:~$ file file.txt  
file.txt: ASCII text
```

cat

- Genellikle dosya içeriğini göstermek veya iki dosyayı arka arkaya eklemek için kullanılır.

```
bgnu@bilkent:~$ cat file.txt  
this is a text.
```

- Çok uzun dosyaları görüntülemek için pek kullanışlı değildir.

less

- Uzun text dosyalarını sayfa sayfa görüntüleyebilmek için ideal bir komuttur.

```
bgnu@bilkent:~$ less file.txt
```

cp

- Dosya kopyalamak için kullanılır.

```
bgnu@bilkent:~$ cp file.txt Documents
```

- Eğer kopyaladığınız bölgede aynı isimde başka bir dosya varsa üstüne yazar.(Kopyalamadan önce sorması için **-i** seçeneği kullanılmalıdır.)
- Birden fazla dosyayı kopyalamak için **wildcard**'lar kullanılabilir.
 - "?": herhangi bir karakter.
 - "*": herhangi bir karakter(ler).

```
bgnu@bilkent:~$ cp *.txt Documents
```

- bu örnek bütün .txt uzantılı dosyaları Documents dizinine kopyalar.
- Dizinleri kopyalamak için **-r** seçeneği kullanılmalıdır.

mv

- Dosyaları taşımak veya adını değiştirmek için kullanılır.

```
bgnu@bilkent:~$ mv file.txt Documents  
bgnu@bilkent:~$ mv file.txt notes.txt
```

- Eğer taşıdığınız bölgede aynı isimde başka bir dosya varsa üstüne yazar.(Kopyalamadan önce sorması için **-i** seçeneği kullanılmalıdır.)

rm

- Dosyaları silmek için kullanılır.

```
bgnu@bilkent:~$ rm file.txt  
bgnu@bilkent:~$ rm -i file.txt
```

- Dizinleri silmek için **-r** seçeneği kullanılmalıdır.
- Eğer dizim boş ise **rmdir** kullanılabilir.

history

- Shell'de kullanılan komut geçmişini görüntülemenizi sağlar.

```
bgnu@bilkent:~$ history
```

- Yukarı ok tuşunu kullanarak da eski komutları dolaşabilirsiniz.

clear

- Terminal ekranını temizlemek için kullanılır.
- Alternatif olarak **ctrl + L** kullanılabilir.

1. Haftanın Sonu

- Tebrikler, BilkentGNU Linux Eğitiminin ilk haftası sona erdi.
- Bu derste öğrendiğimiz 17 komutu kendiniz de deneyerek ve man sayfalarını kurcalayarak kafanızda yer etmesini sağlayabilirsiniz.

